

การศึกษาประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล
ในเขตกรุงเทพมหานคร

นางสาวพรพรรณ เศรษฐธรรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาเศรษฐศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-583-156-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019725

117889203

A STUDY ON ECONOMIC EFFICIENCY OF PUBLIC SECONDARY SCHOOL
-IN BANGKOK METROPOLITAN AREA

Miss Pornparn Settatan

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in partail Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Economics

Department of Economics

Graduate School

Chulalongkorn University

1993

ISBN 974-583-156-5

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

พรพรรณ เศรษฐธรรม : การศึกษาประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจของโรงเรียนมัธยมศึกษาของ
รัฐบาลในเขตกรุงเทพมหานคร (A STUDY ON ECONOMIC EFFICIENCY OF
PUBLIC SECONDARY SCHOOL IN BANGKOK METROPOLITAN AREA) อ.ที่ปรึกษา :
ผศ.ดร.จารุมา อึ้งกุล, 114 หน้า. ISBN 974-583-156-5

งานวิจัยนี้พยายามที่จะวิเคราะห์เพื่อหาตัวกำหนดต้นทุนทางด้านการศึกษา และศึกษาประสิทธิภาพ
เชิงเศรษฐกิจของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาของรัฐบาลในเขตกรุงเทพมหานคร รวมทั้งเปรียบเทียบ
ประสิทธิภาพระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาต่าง ๆ โดยใช้แบบจำลองเส้นขอบเขตต้นทุนแบบดีเทอร์มินิสติก
และทำการประมาณค่าแบบจำลองนี้ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุดแบบปรับปรุงข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลของ
โรงเรียนตัวอย่าง 98 โรงเรียน ในปีการศึกษา 2533

ผลจากการศึกษาพบว่า จำนวนนักเรียนที่สำเร็จการศึกษา สัดส่วนนักเรียนต่ออาจารย์ อัตราการ
เปลี่ยนแปลงของนักเรียน ค่าเฉลี่ยอายุการทำงานของอาจารย์ และสัดส่วนนักเรียนต่อห้องเรียน มีอิทธิพลต่อ
ต้นทุนเฉลี่ยในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในเขตกรุงเทพมหานคร การดำเนินงาน
ของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีความไม่มีประสิทธิภาพเฉลี่ยเท่ากับ 1.64 เท่าสูงกว่าต้นทุนเฉลี่ย ณ เส้นขอบเขต
ต้นทุน ต้นทุนเฉลี่ยที่เกิดขึ้นจริงต่อนักเรียน 1 คน สูงกว่าต้นทุนเฉลี่ย ณ เส้นขอบเขตต้นทุนเท่ากับ 2718.12
บาท ทำให้สามารถสรุปได้ว่า การจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในเขตกรุงเทพมหานคร
ยังไม่ค่อยมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา เศรษฐศาสตร์

สาขาวิชา

ปีการศึกษา 2535

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C260139 : MAJOR ECONOMICS

KEY WORD: ECONOMIC EFFICIENCY/PUBLIC SECONDARY SCHOOL

PORNPARN SETTATAM : A STUDY ON ECONOMIC EFFICIENCY OF PUBLIC SECONDARY SCHOOL IN BANGKOK METROPOLITAN AREA. THESIS ADVISOR : ASST.PROF. CHARUMA ASEAKUL, Ph.D. 114 pp. ISBN 974-583-156-5

This study attempts to analyze the determinant of education cost, to study economic efficiency of public secondary school located in the Bangkok Metropolitan Area (BMA) and to compare economic efficiency among secondary schools. The Corrected Ordinary Least Square technique is utilized to estimate the Deterministic Cost Frontier model by using cross-section data collected from 98 secondary schools in academic year of 1990.

The findings reveal that the number of secondary school graduates, the ratio of students to teachers, the rate of change of students' enrollment, the means of teachers working time and the average number of students per classroom affect the managerial cost of secondary school. There are inefficiency in secondary schools management. The cost is 1.64 times higher than the average cost at the cost frontier. Specifically, the real average cost per student of secondary school is 2718.12 baht higher than the frontier cost. This, it can be concluded that the BMA secondary school management is not as efficient as it could be.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา..... เศรษฐศาสตร์

สาขาวิชา.....

ปีการศึกษา..... 2535

ลายมือชื่อนิสิต..... *d/2/1/4*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *W J*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... /

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากคณาจารย์ และผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จารุมา อีชกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้สละเวลาในการให้คำปรึกษาแนะนำข้อคิดเห็นต่าง ๆ ตลอดจนตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ขั้นสุดท้ายให้วิทยานิพนธ์ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ผู้เขียนยังได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี ปิตยานนท์ ที่ให้เกียรติเป็นประธานการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ลดาวัลย์ รามารกุล และ ดร.นงราม เศรษฐพานิช ที่กรุณาให้คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนทำให้วิทยานิพนธ์นี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ตลอดจนขอขอบพระคุณ อาจารย์เพิ่มศักดิ์ เจียมบุญศรี หัวหน้าฝ่ายสถิติและข้อมูล กรมสามัญศึกษา รวมทั้งอาจารย์และเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่ให้ความเอื้อเฟื้อและความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบคุณเพื่อนนิสิตทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือและคำแนะนำเกี่ยวกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์รวมทั้งให้กำลังใจมาโดยตลอด

พรพรรณ เศรษฐธรรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ด
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย	12
1.3 ขอบเขตการศึกษา	13
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา	13
2 การมีธรมศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ	15
3 แนวคิดทางทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	23
3.1 แนวคิดทางทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิภาพการผลิต	23
3.2 วรรณกรรมปริทัศน์	29
4 วิธีการศึกษา	46
4.1 แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา	47
4.2 ข้อสมมุติของการศึกษา	52
4.3 ตัวแปรและข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา	52
4.4 แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา	87
5 ผลการศึกษาและอภิปรายผล	88
5.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อต้นทุนทางการศึกษา	88
5.2 ประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในเขตกรุงเทพมหานคร	91
5.3 การอภิปรายผลการวิเคราะห์	100

๑. 6	สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	102
6.1	สรุปผลการศึกษา	102
6.2	ข้อเสนอแนะ	103
	บรรณานุกรม	104
	ภาคผนวก	108
	ประวัติผู้เขียน	114

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

1.1	อัตราร้อยละของงบประมาณรายจ่ายจำแนกตามลักษณะงาน และลักษณะเศรษฐกิจ ปีงบประมาณ 2525-2534	2
1.2	ร้อยละของงบประมาณรายจ่ายด้านการศึกษาจำแนกตามระดับ และประเภทการศึกษา ปีงบประมาณ 2525-2534	2
1.3	อัตราร้อยละของนักเรียนต่อประชากรในวัยศึกษา จำแนกเป็นรายประเทศบางประเทศในทวีปเอเชีย	4
1.4	รายได้ประชาชาติต่อหัว จำแนกเป็นรายประเทศบางประเทศ ในทวีปเอเชีย	6
1.5	อัตราว่านนักเรียนระดับมัธยมศึกษาต่อประชากรในวัยศึกษา จำแนกเป็นรายประเทศบางประเทศในทวีปเอเชีย	7
1.6	อัตราผลตอบแทนของการศึกษาที่มีต่อสังคม จำแนกตามผู้ทำการวิจัย	9
1.7	ต้นทุนต่อหัวของนักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา	9
1.8	สัดส่วนของแรงงานที่ได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า จำแนกเป็นรายประเทศบางประเทศในทวีปเอเชีย	10
1.9	งบประมาณกระทรวงศึกษาธิการ กรมสามัญศึกษา และอัตราการเพิ่ม ของงบประมาณกรมสามัญศึกษา ปีงบประมาณ 2525-2534	11
4.1	งบประมาณรายจ่ายจากเงินบำรุงการศึกษาแยกตามหมวดค่าใช้จ่าย	58
4.2	งบประมาณรายจ่ายจากเงินงบประมาณแผ่นดินแยกตามหมวดค่าใช้จ่าย	64
4.3	จำนวนนักเรียน จำนวนนักเรียนที่ลาออกกลางคัน และจำนวนห้องเรียน	75
4.4	จำนวนอาจารย์แยกตามระดับวุฒิ จำนวนเจ้าหน้าที่ และค่าเฉลี่ยอายุการทำงานของอาจารย์	79
4.5	จำนวนนักเรียนที่สำเร็จการศึกษา ความสูญเสียเปล่า อัตราการเปลี่ยนแปลง และสัดส่วนนักเรียนต่ออาจารย์และต่อห้องเรียน	83

5.1	คำสัมประสิทธิ์ที่ประมาณการได้	90
5.2	คำของความไม่มีประสิทธิภาพ จำแนกเป็นรายโรงเรียน	93

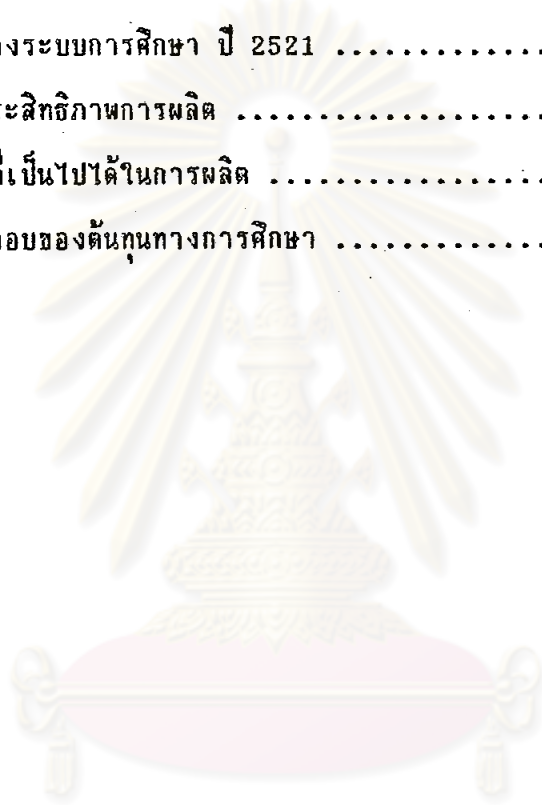
ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

หน้า

แผนภาพที่

2.1	โครงสร้างระบบการศึกษา ปี 2503	16
2.2	โครงสร้างระบบการศึกษา ปี 2521	17
3.1	การวัดประสิทธิภาพการผลิต	25
3.2	ขอบเขตที่เป็นไปได้ในการผลิต	25
4.1	องค์ประกอบของต้นทฤษฎีทางการศึกษา	54

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย